

EMPORDÀ: FEDERAL

Preus de subscripció.

Figueres 1 pta. trimestre.
Fora, 1'25 „

Setmanari d' U. F. N. R.

Redacció y Administració: CENTRE FEDERALISTE EMPORDANÈS

Número solt 10 cents.

» atrassat 20 »

Any I.

Figueres 14 Octubre 1911

Núm. 29

MODERNA FARMACIA CUSÍ

Braguers especials de la
FARMACIA CUSÍ
DE TEIXIT DE GOMA ELÁSTICA
Y D' ACER FLEXIBLE
SON IMPERCEPTIBLES, SE PORTEN SENSE MOLESTIA

Y DUREN MOLT DE TEMPS

GRANS MAGATZEMS PUIG PARÍS

ELS MES IMPORTANTS DE LA REGIO

GRAN BAZAR

de roba feta per Homes i Joves

Especialitat en trajos per nens

Panyeria * Genres de punt
Camiseria * Corbateria * Elastics
Cinturons * Lligues-Cames
Mocadors * Bisuteria * Depo-
sit i venda de vellut de les princi-
pals fàbriques * Perfumeria, etc.

SASTRERIA Á MIDA

Exposició permanent de darreres novetats

Carrers GERONA, 13
PRESÓ, 4 FIGUERES

NOTARIS MADRILENYS A CATALUNYA

Els ministeris conservadors que governen a Espanya son centralistes, enemics de l'autonomia; pro els ministeris que formen les colles de 'n Moret, de 'n Canalejas i de 'n Romanones, son encare mes centralistes, mes enemics de la llibertat que 'l mateix Maura. Va ser en Romanones que va decretar contra la llengua catalana en les escoles; son els governs nomenats liberals que centralisen sempre que governen les oposicions de mestres de categoria a Madrid.

Aixis com en els petits detalls de la vida, l'home revela el seu veritable modo d'esser, als governants nomenats liberals, en les arrugues del seu frac, se'ls hi trova escrit l'odi a les coses catalanes.

Un tal senyor Barroso, si no recordem malament, que l'han fet ministre de Gracia i Justicia, com l'en podien haver fet de Marina, va decretar que les oposicions de Notaris es fessin a Madrid, en lloc de fer-se com fins ara en cada una de les regions espanyoles. Aixó de que 'ls notaris de Catalunya siguin catalans, i de que tinguin el carreg sense haver d'anar a Madrid, ha semblat al ministre liberal que era massa llibertat; i per altre part, com que la missió d'un ministre, ja se sab quina sol esser entre 'ls polítics dinásticos mancats d'ideals i de patriotisme, el fulano que remena les coses de Justicia, deu haver vist en les plasses de notaris una porta oberta pera una part d'aquell aixam d'aspirants que vaga per la capital del regne; i amb el criteri d'equitat de que 'ls catalans que vulguin exercir la carrera, si no tenen plassa, que 's quedin sense, el ministre ha decretat la centralització de les oposicions.

El pagés català que vagi amb un notari castellà de la fornada madrilenya que ara

's prepara, tal vegada es trovarà amb un senyor que com aquell president d'Audiencia, dirà que no entén ni vol entendre el nostre *dialecto*, que no sabrà res del dret, ni de les costums que regulen els contractes que 's fan en el nostre país. Es que 'ls ministres espanyols ja solen pensar que l'Estat i els funcionaris publicis, no son pas fets pera servir al poble, sino qu' es el poble el creat pera mantenir a la monarquia, als ministres i als funcionaris.

Apart de lo que 's pugui fer contra el govern d'en Canalejas, sembla que 'ls catalans no podem passar per menos que juramentar-nos i enviar un recado a Madrid, fent a saber als que aspirin a ser facturats pera Catalunya, am plassa de notari, que Catalunya no 'ls vol i que no escriuran per encarrec nostre, ni un sol full de paper sellat.

CRÒNIQUES ARBITRARIES

Les nits d' Octubre

Si jo fos escultor voldria fer unes petites insignificants estatuets simbolisant les nits de cada mes del any.

Les nits d' Octubre evoquen sempre en ma pensa la silueta d'un senyor ab *pardessus* i barret de palla: ab una ma se corda la vestimenta mentres ab l'altre s'assegura el capell qu'el vent empeny per fer-li perdre llur finalitat.

Les nits d' Octubre ens reclouen a casa i ens fan concentrar per produir l'obra engendrada en les calors fecondants del plé istiu. Les nits d' octubre no porten encara la fret qu'ens embota el cervell i ens entumeix els dits; sols porten la frescor qu'ens fa trescar seguidament per les vies ciutadanes.

La tramontana ha bufat impensadament escombrant els carrers de les taules de café que democràticament els invadien.

I el cafés s'han tornat mes soperbs, han perdut aquella amable familiaritat qu'els feia assequibles als mes humils... Per afrontar les mirades ab que fiten al nou vingut, els habituats de la casa, es precís tenir molta necessitat del café o molta fret al carrer.

La tramontana enmudirà, i altre cop el bon temps, la calor, farà una revifalla, será com una prometença de que no 'ns oblida, una visita de compliment com les que fan la gent de societat, un a reveure esperançador de futures calors estivals, calors santes i creadores, calors fortes i fecondantes...

Per nosaltres els arbitraris les nits porten recances que no donen els dies. Porten misteris i fosques. Porten estrelles i soletats.

Els misteris ens fan anyorar les veritats immaculades. La fosca ens porta la recança de la llum esplendent. Les estrelles ens fan anyorar anhels romantics. La soletat ens fa forts i ens porta l'anyorament de les multituds vivificadores.

La vida es un seguit de planys i d'anyorances. I la nostra vida sense nits romandria mancada d'anyoraments.

G. S.

DE NETEJA

Es un bon xic difícil d'explicar la mala impressió que 's reb anant pels carrerons extrems i entrant casa per casa i pis per pis, com ho hem fet aquestos dies passats en calitat d'auxiliars de la Junta local de Sanitat.

No es pas que 'ns fós completament nou l'estat d'abandó de certes barriades, ni tampoc volém dir que no hi hagipitjor en altres poblacions. Però ho teniem ja una mica oblidat, i al visitar recóns

temps ha no vistos, se despertà en nosaltres la tristesa que produeix el convenciment de l'inutilitat dels propis esforços. Molt s'ha volgut fer, molt s'ha fet potser per sanear i millorar Figueres, pero ben poc se coneix en el barri que 'ns ha tocat visitar.

La bona gent ens ha rebut per tot amb força amabilitat i tothom, naturalment, ha exposat ses queixes.

Per elles ens hem enterat una vegada mes de l'escassés de fonts i d'aigues bones, de la manca de clavegueres en molts llocs i de la sobra de brutícia en forses altres,

Per donar simplement una idea de lo molt que toca reformar—i ningú cregui que tenim intencions de censurar ni molestar—pretindrem descriure un recó del Garrigal: la Plassa d'Armes i el *Callejón del Olmo* qu' es tot una mateixa cosa.

Molts no saben aixó ahont és. El carreró pujada del Om, es un carreró que desde el carrer de la Junquera (al costat de la casa Diaz), vá cap a dalt del Garrigal. A poc mes de mitja pujada a mà esquerra, hi ha un corriol que porta a una mena de pati o petita plassa sense altre sortida. Aixó son el *Callejón del Olmo* y la *Plaza de Armas*.

El corriol té quatre o cinc cases a la dreta, i a l'esquerra una pared de jardí, i la Plassa está enrodonada de tres cases mitj enrunades i dos pareds de jardí fent àngul. Al mitj de la Plassa hi ha dos o tres arbres migranyosos que no volen acabar de creixer.

Les cases de la Plassa i del Carreró, serveixen de reculliment a pobres captaires i algunes d'elles sols serveixen al ivern per soplujarshi els tranzeunts que no tenen deu cèntims per anar a cà la Maria Olivé o altre refugi per l'istil. Tot alló es un munt de brutícia que casi no podria netejar-se bé, no mes que calant-hi foc.

La casa número 2 del carreró, allotja a baix un matrimoni de vellets captaires, de lo mes brut que corre en nostres terres. El pis es el niu d'una pobra dona castellana de les que amb rahó o sense se'n diuen *presidaries*. Aquella dona prou ens assegurava que tenia el pis molt net i ens invitava a pujarhi, mes nosaltres preferirem creurho qu' anarho a veurer. La por d' haver d' atravesar l' entrada i comensament d' escala qu' es l' estada dels vellets, ens tregué les ganes de veurer un pis mes, com molts que n' havíem vist. Es impossible sense veureho de formar-se idea de l' estat d' aquell baix. De parracs, papers, trossos de llauna, de fusta, ferro o terrissa n' hi havia pilots per tot que feyen difícil caminar sense entrebancarse. I no hi volíem caurer allí perquè 's trepitjava un sol greixós i tot sentia una farum.... El llit dels vellets era una cosa d'un color indefinible. Várem encendre mistos, però no 'ns várem poguer enterar ben bé de qui era alló. Me penso qu' havia sigut una máfega que feya ja masses anys que servia. La tenien sota el revolc de l' escala i semblava un ninxo obert després de molts anys d' haver servit. La pena ems vá fer plegar aquell dia allí. Els infelissos ja coneguts nostres, varen esser intimats a netejar tot alló; amb prou feines varen comprometre a ferho, diguent que ja anaven venent, els retalls, la porqueria.... i se van posar a plorar diguent que 'ls hi havien robat trenta duros que tenien amagats entre els pilots de bruticia. ¿Será possible qu' aquella gent netejin alló?

Els números 4 i 6 son pèl istil de lo dit encare que no tan bruts.

El número 8 es una altre cosa admirable. Es casa ja abandonada sense teulada ni sostre de cap mena. A dintre no s' hi pot entrar a pesar de no haverhi porta forana. Déu fer molts anys qu' alló serveix al vehinat per desferse de les noses i bruticies quan ne tenen masses a casa seva i les deuen anar a tirar al n.º 8. S' ha anat formant un pilot tan grós i les plujes l' han anat fent, tant atapaít i consistent, que sembla qu' ha nascut una montanya dintre de la casa. Me penso qu' are ja no hi deuen anar a tirar res, perquè no s' hi pod entrar.

¿Com es possible que les cases del carrer de La Junquera, quins fondos donen an aquest carreró i plassa, no s' hagi queixat seriament? ¿Pod continuar alló d' aquesta manera?

Com es molt possible que la Junta de Sanitat no tinga medis de fer desapareixer aqueixos focos d' infecció, nosaltres desd' aquí supliquém al Ajuntament que fassi un sacrifici mes i que faculti al Alcalde, al President de la Comissió de Foment o a qui vulgui, perquè llogant la gent necesarta i els carros que convinguin, vagin a treurer tot lo qu' allí sobra i que es un atentat a la salut pública i una vergonya per nostra ciutat.

Per no fernes massa pesats, no descriurém el mal estat de tots els altres recons que visitárem, ni tant sols d' aquell viver ó rentadó que hi há prop la Plassa Canigó; que ningú cuida mai de netejar i en el que l' aigua arriba a ferse tan espessa, que podia tallarse com el savó.

Tot no pod ferse en un dia, però si que cal prestar més atenció a lo que 's relaciona amb la salut pública i convé que 'ls futurs Ajuntaments, se dediquin a fer clavegues i posar fonts, encare qu' aixó costi diners i que pera obtenirlos calgui inventá algún nou arbitre....

Salus populi suprema lex....

PÉSSIM.

Impresions i Notes

El patriota

—¡Haguessiu sentit com parlava de 'n Lerroux!—ens deia un nostre amic que viu a la frontera francesa, relatant-nos una conversa que havia tingut amb un lerrouxista barceloní de gran nomenada.

Aquest lerrouxista ha hagut de passar la frontera fugint de la persecució que ara no se d' en Maura, sino de 'n Cana-

lejas. L' home está indignat al veures foragitat de sa patria, mentres el seu quefe estava entregat encare a les delícies del estíueig.

No som sols els seus enemics que tenim mal concepte de 'n Lerroux. Els seus partidaris el bescanten per terres de Fransa.

La mordassa de 'n Canalejas

La suspensió de garanties te per objecte impedir les manifestacions de l' opinió contraries a l' obra del govern, en aquella part que mes interessa al poble que

dona diners i sang pera la vida del Estat.

Si esposavem el nostre pensament, pod ser en patiríem desagradesos conseqüències. No faltaria després, del pilot de gent inconscienta, algún pobre d' esperit que 'ns diria que no tenim seny, o algún indecent que 'ns diria que cerquém beneficis.

***

Ara s' ha vist la raó que tenien els lerrouxistes quan destorbaven el mitinc de Barcelona contra la guerra, dient que no hi havia tal guerra. En Lerroux i els seus han col·laborat am gran éxit a l' obra del govern d' en Canalejas que 'ns ha portat a lo que avui veíem.

Les eleccions municipals

Regidors que surten: Srs. Carbona, Bartoli, Guillamet, Puig, Teixidor (D. Jau-me), Teixidor (D. Joan), Vilanova, Moncanut i Pairacs.

Regidors qui queden: Srs. Pujolá, Antic, Verdaguer, Roget, Roig, Cortada, Quintá, Rovira i Roure.

***

S' haurán d' elegir 9 regidors, distribuïts aixís:

1.er Districte (Teatre é Institut)	3 per majoria i 1 per minoria.
2.on » (Carrer Muralla i Nou)	1 per » i 1 per »
3.er » (» Pi i Margall)	1 per »
4.rt » (» La Junquera)	1 per » i 1 per »

AL COPO

A n' algú li semblará una imprudència l' exposició d' idees o de plan sobre les properes eleccions municipals.

Tal volta tinguin rahó i qui sab si lo mes encertat fora no emitir cap opinió avans de ferho en el si del Partit quan per parlar d' aixó se reuneixi. Mes, tinguent en compte que d' opinions a seguir pel Partit d' Unió Federal ja s' en han exposades, no sols en converses particulars i en taules de café, sino també en la premsa local, no creiem que 'l llen-sarne una mes sigui cap mal. Ans al contrari, potser sigui un bé puig no siguiént cap disbarat, ajudarà segurament a fer que 'ls molts que com nosaltres pensen formin nucli i quant arribi el moment oportú sostinguin degudament aquesta opinió.

Clar está qu' aquesta com totes les altres d' opinions, que llensa un individu afiliat a un Partit, valentse d' un periodic adherit al mateix, son sempre susceptibles de rectificació, ja que periodics i individus deuen saber i sabrán prescindir dels seus particulars punts de vista, per sostenir, amb tot el coratje necesari aquelles decisions que 'l Partit adopti seguint les regles democrátiques, que son la seva vida, i les pràctiques que tan bon resultat li han donat.

Hi ha qui opina que l' U. F. N. R. de Figueras ha de rectificar enguany la conducta adoptada pel seu antecessor el Partit Republicà Democràtic Federal. Dihuen que aixís com fins are s' ha anat per guanyar majories i minories, d' aquí endevant no mes convé anar per les majories. No ho entenem. ¿Que ha passat que aixó justifiqi? ¿Quin fracás, quina disgregació ha sofert nostre Partit que a tal rectificació de conducta l' obligui?

¡Es que aném a donar rahó als que, aprofitant els incidents ocorreguts durant aquest any, amb motiu de les mides preses per l' Ajuntament per contenir la baixa de Consums, primer, i amb la divisió d' opinions ocorreguda després, al apreciar la conveniència d' aplicar immediatament o d' esperar uns pocs anys la ditxosa llei de substitució dels Consums, criden i exajeren i diuen que 'ls federals no 'ns enteném?

No faltava d' altre sinó que quán hem de demostrar abnegació, desinterés per qüestions accidentals, passatjerse, que per res afecten ni a la doctrina, ni a la essència, ni a les regles de conducta del Partit i dels mandataris, quant ningú s' ha atrevit a senyalar un cas d' immoralitat, un procedir vergonyós de cap dels seus representants, ens haguéssim de declarar vensuts per endevant i regoneixer culpes que no han existit, i que sols poden figurarse en algún cervell malaltís, ple de

rancunia o d' enveja.

Res d' aixó. El Partit d' U. F. N. R. ve á la lluita per primera vegada, i ve sense cap *impedimenta*, ans al contrari amb el llegat gloriós del Partit Federal que tenim el dever de conservar.

Es un cas de responsabilitat que no 'l podem eludir. El cós electoral de nostra ciutat ha confiat sempre en la nostra direcció i continuarà sens dupte donantnos la seva confiança. No podem defugir la carga d' honor que portém a sobre.

L' interès de la ciutat ens obliga a continuar al devant de la seva administració. ¿No fóra una cobardía abandonarla?

¿Quina forssa, quin partit organísat hi ha a Figueres escepte l' Unió Federal, que ofereixi garanties de serietat?

¿S' ha operat cap moviment de dretes o d' esquerres, que disgregantse de nosaltres se disposi a anar en contra nostra? No 'n tenim notícia.

Aixó que 'n diuen partit lerrouxista, es una rialla. Lo demés son cabories: ni regionalistes, ni monárquics, donen senyals de vida, i si bé se sent correr algún nom, ningú te l' dret de creuer qu' aixó siguin altre cosa que petites ambicions mal contingudes, pró sense apoio en la opinió pública. I quin remei li queda doncs al Partit d' U. F. N. R., que anar al copo?

No 's vingui amb camándules de que ja continuárem manant, perquè tindrem sempre la majoria del Consistori. Si arribavem a tenir alcalde de R. O. amb minoria que l' apoiés, nostre mandat sería mes nominal qu' efectiu i la situació de nostres correligionaris dintre l' Ajuntament, bon xic mes violenta qu' avuy. I aquella cohesió qu' algú creu que 's produiria, qui sab si nó sería demá una disgregació. De tot s' han donat casos.

El seny del Partit Federal es ja tradicional. Tot Figueres el regoneix i hi confia. Després de tot egoisme, ha donat sempre cabuda en ses candidatures a elements agens al seu organisme i qu' han sigut garantia de serietat i rectitut. Sempre s' ha buscat interventors, sempre ha volgut que llurs actes fossin fiscalisats per gent que no tinguessin llurs compromisos. ¿Perque no ho ha de fer aixís d' aquí endevant?

¡Fora convencionalismes i fora pórl! ¡A prescindir tothom de ses miseries i a formar una candidatura plena, que baix la direcció i protecció del Partit d' U. F. N. R., vagi a la lluita oferint als figuerencs garanties de serietat, progrés i honradés!

I. B. C.

***

Conversa ab un lerrouxista

Sapiguent que, malgrat la suspensió de garanties, els radicals es dediquen acti-

vament a la *confecció de candidats*, varem procurar entrevistarnos ab un lerrouxista de la classe dels boca molts. De la conversació procuraré extractarne lo mes essencial.

Primera ment, varem deduir de les declaracions del nostre *interviewat*, qu' es figura de primera fila del lerrouxisme local, que, com diuen els castellans, *el horno no está para.... Rabadanés ni Bartolomé*. A l' un perquè el coneix massa tothom, i a l' altre perquè no 'l coneix ningú, els tenen ja descartats. Per lo que respecta al primer, ja hi ha els seus treballs pera deixarho en terra, perquè en té moltes ganes i no 's pod negar que alguna esterlina ha arribat a la caixa del «Centro Radical».

Una de les coses que l' ha perjudicat molt, es alló que deia temps endarrera «El Progreso»:

«¿Para cuando guardan su vino esos cheros de la viña protestante de Cristo?»

No nos sorprende su conducta que confirma nuestra ya expresada opinión de que los protestantes son aquí perfectamente inútiles; lo mismo para la verdadera idea cristiana, que para la libertad del redentor anticlericalismo. Que no van, ni irán, ni quieren, ni pueden ir a ninguna parte, ni sirven para nada. Por el contrario, nos están haciendo bastante daño, sin perjuicio de utilizarlos cuando a ellos conviene y podemos serles útiles en algo.»

Com que 'ls lerrouxistes de per tot arreu lo que diu «El Progreso» s' ho prenen al peu de la lletra, no sería d' estranyar que 'l Rabadán, per mes tocayo que sigui del caudillo, fos home a l' aigua.

Per altra part, continua el nostre interlocutor, nosaltres volem presentar homes de valer, i a n' aquí, molt modestament, deixa entreveure la possibilitat de figurar el seu nom en la candidatura.

Sab que s' han fet, també, gestions prop dels senyors Rius (Ricard), Margall (Joan) i algún altre lerrouxero presentable, encare que no 's te gaires esperances de lograr la seva autorisació pera posarlos en candidatura.

I el bon lerrouxista es converteix d' interpelat en interpelant, per medi d' un concel ¿que 't sembla?

I el cronista li res: on, procurant igualar la seva condescendencia:

—Home, que aqueixos senyors darrerament nomenats vos farien lluir la candidatura, i crec que no serien molt combatuts per nosaltres, ja que moltes vegades els hi hem ofert el càrrec de regidor i fins altres de mes importants. De lerrouxistes en tenen poc. I, malgrat lo injustament entusiasmats que puguin estar ab en Lerroux, tenim la certesa mes absoluta de que mai passarien per entre mitj del ciment, l' aigua, el guix i la cals.

O. T.

Memorandum

10 d' octubre de 1911.

Avuy ha caigut, rosegat per la cobdicia, el vell encalipus del jardí de casa Puig. Ja no veurém més el verdor escayent, ni les flors que eren joia dels carrers vehins, ja no sentirem mai més el rossinyol refulant ses alegres passades, i ja la particular bellesa d' aquell bocí de vila s' ha perdut, per fer lloc a una casa de lloguer.

Qué coses diu aquesta caiguda!

Pe 'ls figuerencs que ayen Figueres, es un agravi imperdonable, car han vist tractada despectivament l' aspiració noble i general de que fos servada la típica nota que daba caràcter estétic a una bona part de la població.

Pels somniadors que creuen am la possible regeneració de la patria catalana, es desengany terrible, puig, si homes cultes i de enlairada posició en el camp polític, fan obra tant negativa, qué ha d' esperar-se dels dirigits? I, finalment, pe 'ls catalans que 's revoltan al sentir alló de *L' avara poveria dei Catalani*, será trista evidència de que, per més que han passat anys i més anys desde que 'l poeta florentí l' escrigué, encare naixen fills en nostra terra que fan que 'l vers s' ajusti a la veritat.

Resignemse, i si volém fer broma, ponderém la cultura de les classes *directores*.—S.

NO VOLEM EL PRESIRI

Ceuta 6 octubre, 11:10 noche

..... A las familias de los penados se les exigirá evacuar Ceuta, con objeto de que ésta quede limpia de todo rastro de presidio. *La Vanguardia. Edición de 7 de octubre.*

Aquí, tots lamentem que nostre Empordà hagi de suportar un presiri i amb ell t'ets es-encontres i calamitats que se'n deriven, n'és, si 'ms queixem del mal, ningú s'afanya en buscar el remey. Am plans no 's cura res: sols se prova impotencia o al menys indecisió vergonyosa, i, com ni aixó ni alló ems honraria, hem de decidirnos resoltament a fer que totes les veus que en converses particulars maleeixen la funesta disposició ministerial, se uneixin, i en manifestació general de tota la comarca, facin sentir fins al més sort dels governants l'expressió de nostre voler: *Que 's tregui el presiri*.

Com s'ha de fer perquè la veu indignada de l'Empordà tingui eco? Allà va un medi: Juntarse tots els arcaldes i millor e's ajuntaments, diputats a Corts i provincials, directors de periòdics, etc., i en pública assemblea, manifestar el disgust que 'ms ha produït la il·lògica i absurda imposició. És possible que 's trobi fredor allà ahont menys podria esperar-se, pot ser; també se'n troba en temps de epidèmia, quant sembla que 'l sentit comú i fins un natural egoisme haurien de fer caute i avisat a tothom, i, no obstant l'indiferència d'alguns, no deixan de pendres les mides convenients en pro de la salut de tots. Que 'ls que 's diuen ay-mants de la terra, es moguin, que recordin que 's tracta de la salut moral i del bon nom de l'Empordà, i no serém pocs els que fent acte de presència, problem que aquí no ha minvat el caràcter. resolt

i independent que feu dir a un escriptor eximi que tots tenim un rei al cos. Rebutgem la calamitat que 'ms portaren, no deixem transcorre el temps esperant confiats que altres ho facin, siguem actius, unimse tots, blancs i negres, humils i poderosos, els de les ciutats i els del camp, no duptem de nostra forsa, trevallém am fé i sense defalliments, volguemho i el presiri se treurà.

Hem de creure que la Comissió nomenada per conseguir el fi que inspira les ratlles precedents, al llegir el telegrama que les encapsala, haurà sentit creixre la ferida que 'n l'amor propi ens inferiren ineptes governants, i decidiran fer quelcom per lliurnos prompte de la humiliació d'haver d'acullir pacients i resignats, i al costat de casa, tota mena de gent perversa o desequilibrada.

El mal es greu, senyors, i precisa defensarse.

***

Intent de robo (n.º 4)

Aqueixa gentussa que te empastifada a Figueres, logran que visquem en continu sobressalt.

Dijous, els lladregots varen entrar a la Fàbrica de taps del carrer del «Colegio», no emportantsen res, segurament perquè res els hi va fer pesa.

A la policia se la dedica a tot, menos a vigilar!

Mes robos

Aquesta nit passada, els dicipuls de caco, passant pel jardí, han entrat en la im, rem, ta Alegret, violentant dos portes.

Varen regirar alguns calaixos i s'emportaren alguns utensilis de cuyna que després varen deixar-se.

Un vehí també 's queixava d'haberli desaparegut un matalàs.

DE LA CIUTAT

¿Que es Higiene?

Concretant mes un solt publicat en un dels darrers nombres del nostre setmanari, ens veiem obligats a denunciar seriamen a l'Arcalde, president de la Junta d'Ensenyança, que la Sra. Mestra, donya Carme Jordà, manté l'orde arbitraria de no obrir la comuna de la seva escola.

No sabem els motius en que funda la Sra. Jordà la seva *boutade*, pro siguin els que vulguin, es necessari que se l'hi fassi revocar l'ordre, puig no cal esmentar lo poc beneficiós que resulta pera les petites alumnes, el no pòguer satisfer les seves necessitats.

Dues queixes

Senyor Administrador de Correus:

a) Es verament intolerable lo que succeix. Hi ha un carter que a les tretze i mitja encare no ha acabat de repartir la correspondència, que arriba a les deu i mitja.

Si te 'l barri massa llarg, si es massa vell i no pod anar depressa, o si es per algún altre motiu racional, pot-ser seria convenient que se l'hi destinés un ajudant; perquè tal com va are, els vehins ne surten perjudicats.

b) ¿Podria fer-nos l'obsequi d'averiguar com es que l' nostre periòdic no arriba a Girona, Llansà, Port-Bou, Masanet de Cabrenys i altres poblacions, fins els dilluns al dematí, malgrat depositar-lo a n'aquesta administració els dissabtes a la nit?

D' HIGIENE

Dissabte passat, atentament convidats per l' arcalde accidental, Sr. Guillaumet, poguerem assistir a una visita que 's feu a les cases de dormir, de que precisament parlavem en nostra darrera edició.

Ne teniem molt mals informes, de l'estat higiènic de les esmentades cases; i devém regoneixer que l' inspecció ocular ha fet molt bons a n'els esmentats informes. Les cases de recullir gent pobre, que varem visitar, no tenen les mes elementals

candicions d' habitació destinada a persona: disfruten la categoria de «corts». I per aixó creiem qu' es indispensable que la primera autoritat municipal ordeni *no-rament* que 's tanquin immediatament, pro que, després, ordeni que 's vigili si s'han complert ses ordes.

Perqué moltes vegades devenen lletra morta.

El según... confirmació

Dijous, en ple mercat, per si aquest lloc es meu o teu, es va originar un aldarull al carrer de Perelada, entre un home i una dona de un dels pobles vehins.

El final va esser un carrer de bofetades que va rebre l' home contentent, el qui no degué quedar molt convençut de la vritat d' aló que diuen que *manos blancas no ofenden*.

Benvingut

Hem tingut el gust d'estrenyer la ma al nostre particular amic, en Joaquim Diumenjó, distingit mestre d'ensenyansa, i ex-director de l' «Escola Graduada» de Palamós.

El senyor Diumenjó es domiciliarà a Figueres, proposant-se muntar un modern establiment d' ensenyansa, en col·laboració ab l' antic «Col·legi Ramis».

Excés d' original

Ens veiem obligats a retirar molts sorts i la ressenya de la sessió de l' Ajuntament.

També, per haverla rebuda quan ja estava compost el nombre, ens veiem obligats a guardar pera l' vinent, la crítica del co cert Pitchot Costa del dia 12.

¡Aixis! ¡Aixis!

El diumenge fou decomissada, per no reunir les condicions degudes, una regular quantitat de peix.

Aquestes mides son les que a tot hora deuen pendres en benefici de la salut pública.

¡Molt bé! senyor Marull.

Escandol

Se va promoure l'altra nit en el carrer d' Alvarez de Castro. Com casi sempre, siguent les raions entre xicots, pot preguntarse: *¿quien es ella?* Y aquesta vegada *ella* es una nena molt bufona; i el motiu, sembla no es altre que gelos entre seus balladors.

Unió Catalanista

El dia 16 d'aquest mes se reuniran per discutir en interès general de Catalunya, Representants de les Diputacions Catalanes.

Fá dos cents anys que Catalunya tota plegada no havia laborat per ella mateixa. Aixó sols dona la mesura de la transcendència patriòtica que s'inclou a la susdita reunió.

Com per sort nostra, tota Catalunya s'ha adherit als propòsits que volen durnos a la reorganissació de la vida interna de la nostra terra, l' Unió Catalanista creu que pot demanar (i per aixó ho fa) que les Collectivitats de totes menes qu'issen les llurs banderes com a manifestació d'honor, ho fassin el dia 16 d'Octubre i els següents que duri la reunió dels Diputats Catalans i que mentres ells deliberaran per la Patria, les banderes issades mostraran que Catalunya glorifica llur patriòtica actuació.

Estem d' acord

Nostre amic en Felip Llonch, comenta it el topament de trens ocorregut darrerament, desde «La Veu de l'Empordà» fa unes atinades consideracions que caldria que nostre Ajuntament tingués en compte pera refermar vora la companyia de M. Z. A. la queixa, pera evitar se fassin les maniobres en el pás a nivell del carrer de Vilallonga, al ensempe que ferli veurer la conveniencia d'instalar la llum necessaria—cosa que, ja varem demanar en nostre últim nombre—en aquesta barraca anomenada estació, puig no seria cap estranyesa, maj rment en temps de plujes i frets, qu' els maquinistes de l'expres confonguessin nostra estació (?) ab la de Vilamallà.

I no diem ab la de Camallera, perquè aquella ja está eléctrica i esplendidament il·luminada.

Foc en «L' Entrebanc»

Aquell temple, mixte de Venus i Bacus, al ensempe qu' ergástula de mestre Jordi (el de les llargues orelles), instalat al carrer Nou, i conegut per «L' Entrebanc», i darrerament pel pompós nom d' «Alcázar Parisien», ha devingut runes.

Dilluns, entre set i vuit del dematí, se sentiren alguns pitos, que donaven la senyal de foc, i, no sabem perquè, al saber que 's tractava de «L' Entrebanc», una rialla mefistofèlica posava una sombra d'ironia a la cara dels pacífics *matiners*.

El foc va pendre desseguida grosses proporcions, quedant completament destruida, en poca estona, tota la part de darrera del edifici. o sigui lo que fou sala d'espectacles. Els treballs dels bombers es tingueren de reduir a procurar que l' foc no's propagués a les cases vehines, entre les que n'hi havia de tan terriblement combustibles com el magatzem de vins i licors del nostre bon amic S. Vicens Ros, i el de cereria del també bon amic senyor Delclós.

Fou una gentada la que 's congregá al lloc del succés. D' autoritats, hi vegerem al arcalde accidental Sr. Guillaumet, regidors senyors Roig i Rovira, arcalde del barri Sr. Brú, i agutzils senyors Dal-fó i Pujades. Mes tard comparegueren alguns *Civils*.

Les perdues no son de molta consideració, puig actualment l' Alcázar estava tancat, per orde gubernativa (i no «á efectos de las calores», com digué l' seu «Butlletí»), i no hi havia mobles. De totes maneres, sembla que la casa, lo meix que l' mobiliari estaven assegurats.

De comentaris, tants que vulguin: del foc i de la seva extinció.

Els que 's refereixen al foc els deixarem de banda, i que cada hu se 'ls fassi.

Respecte als medis d'extinció, si que cal fuctejar a la «Companyia de Bombers» que no 's recorda de Sta. Barbra fins que trona. Com nosaltres varem predir, les maneres, resultaven poc menys que inservibles. I també fora bo que l' Ajuntament procurés anar multiplicant el nombre de records o boques d'incendi que va comensar a posar en alguns carrers.

NOTES: Mentres les flames llepaven e's cairats, i una fumerola esgarrifosa s'aixecava espai amunt, deia un *payet* a un seu colega: ¡Ay, fill meu, mai mes hi ballaré la «Farruca! Era una exclamació sortida del fons de l'ànima.

Durant l' incendi, algú mes tafaer que molts d'altres va pòguer veure, en una habitació de la part no cremada, una marga en perfecte estat de descomposició. Pod pendre n nota la Junta de Sanitat.

DARRERA HORA

Hem sentit remors molt persistents de que hi ha negociacions entaulades pera pactar una coalició electoral entre 'ls partits d' U. F. N. R. i el Radical—Lerrouxista—Torroellista.

No hem pogut co nprovar la certesa de tal nova, i per aixó ens abstenim de ferhi els amargs comentaris que se 'ns acudeixen.

Ja 'n parlarém llargament, si la cosa es confirma.

¡El sol anunci de la possibilitat de tal conxorxa, ens ha fet enrogir de vergonya!

Cine del Teatro Principal

Importantísimas funciones para los días 14 y 15 de Octubre.

Sábado noche y Domingo tarde y noche DEBUT de la eminente canzonetista española

NURIA MARSAL

Extraordinarios programas de películas de las mejores marcas, figurando entre ellas, LAS MANOS y LA MUJER DE PUTIFAR.

Lunes, gran programa de Cine, á precios reducidos.

Detalles por programas. Horas y precios de costumbre.

Imp. de J. Trayter, Cervantes 13.—Figueres

ESPECTACLES

Programa del 2.º Concert

PICHOT-COSTA pel dia 17.

PRIMERA PART

Trio op. 18 fa major—Saint-Saëns.

- Alegro vivace.
- Andante.
- Scherzo presto.
- Allegro.

SEGONA PART

Trio op. 110 sol menor.—Schumman.

- Allegro ma non troppo.
- Andante cantabile.
- Vivace.
- Finale. Allegro.

TERCERA PART

Trio op. 49.—Mendelssohn.

- Molto allegro agitato.
- Andante con moto tranquillo.
- Scherzo Leggiero e vivace.
- Finale. Allegro assai appassionato.

Mercat del dia 12 de Octubre 1911

Blat.	Hectólitre	19'07 a 19'33
Ordi.	"	00'00 a 00'00
Civada.	"	11'25 a 11'87
Moresc.	"	16'25 a 16'88
Mill.	"	20'00 a 00'00
Panis.	"	18'75 a 00'00
Mongetes.	"	38'75 a 41'25
Mongets.	"	36'75 a 40'00
Faves.	"	0'000 a 15'32
Favons.	"	16'25 a 00'00
Vesses.	"	18'75 a 00'00
Sigrons.	"	35'00 a 38'75
Patates.	qq. métrie	7'22 a 7'62
Oil.	Hectólitre	106'88 a 110'89
Porc els 10 kilos pes en viu.	"	00'00 a 00'00
Xais de llet.	"	16'00 a 20'00
Oques una.	"	6'00 a 9'00
Conills, parell.	"	3'00 a 5'00
Anecs.	"	4'50 a 6'00
Gallines.	"	5'00 a 9'00
Pollastre.	"	3'25 a 5'50
Ous, dotzena.	"	1'70 a 1'75
» compte.	"	51'00 a 52'50

JABÓN-CATALONIA
 ¡¡SAPOLOXIN!! ¡¡SAPOLOXIN!!
 FÁBRICA de JABONES de TODAS CLASES
JUAN BOSCH, Figueras
 Calle Concepción, 8 y 10
 Plaza Constitución, 16
 MARCAS REGISTRADAS PATENTE DE INVENCION

GRANS ASSORTITS DE
 QUINCALLA, MERCERÍA Y BISUTERIA
 DE
Jaume Navarra
 Carré de Gerona, núm. 3, FIGUERES
 Últimas novetats en Bisuteria, Vanos, Parayguas y Sombrillas — Juguets de totes mexas

RICART YMBERT
 Representant de Cicles Sanromá
 y de la Lámpara Z.
 Preu 2 ptes.
 Patins Brampton
 Maquinaria, Material
 y ventiladors eléctricos

DROGUERIA
Antonio Gimenez
 Artículos para la Fotografía

ANTIGA Y ACREDITADA
FARMACIA
 DE
R. MARTIN
 (Sucesor de Deuloféu)
 ANÁLISIS D'ORINS

MAGATZEMS DE CARBÓ
 DE
J. GUILLAMET
 Mineral Cok y vegetal
 CALITATS GARANTIDES, PREUS SUMAMENT REDUITS
 Servey á domicili
 Diposit central: Carrer de Castelló, 30, Figueres

Vasconia

El mejor jabón

para lavar la ropa

Agente exclusivo para Cataluña

J. Fonolleda Serra

Barcelona

Sociedad Anónima CRÓS
 ABONOS QUÍMICOS
CARLOS REIG
 Calle de la Rutlla, núm. 13, FIGUERAS
 Azufres, Sulfatos y semillas de selección inmejorable.

Fábrica de Chocolates de
PEDRO VIÑAS
 VENTAS AL POR MAYOR Y MENOR
 CALLE JUAN MATAS, 22, FIGUERAS

Unica casa que garantisa 'ls articles en or chapat.
 Diposit de coronas mortuorias.
 Casa especial en guants, Quincalla, Merceria, Bisuteria
Emili Senmartí
 PLAÇA CONSTITUCIÓ, 3
 Banos, Paraiguas y Sombrillas ** Perfumeria del País y Extranjera
 Casa especial en novetats pera modistes.

PER VENDRE
 Hi ha Portes, Balcons (branes y fustatje) Finestres, Bastiments de totes classes y mides, y molts altres objectes. Tot quasi nou á preus reduits.
 Carrers Olot, 26 y 28, ó Cervantes, 70
 (Casa Pacífich Carolá)

TRANSPORTS
 DE
BENET DEUSEDAS
 PALAU, 14, (Rambla) FIGUERES

Gran Barato
 Solzament Dilluns, Dimars, Dimecres, y Divendres de la vinent setmana
FILLS DE JOSEP MASSOT

Llibreria-Periódics
FRANCISCO CANET
 Pujada al Castell FIGUERES

CONDON
Maria Purcallas
 OFRECE SUS SERVICIOS
 Alta de San Pedro, 15, 2.º — FIGUERAS

Botiga de calsat de'n MARTÍ CANADELL
 CARRER DE PERELADA, núm. 30, FIGUERAS
 Gran assortit de calsat de totes clases y seccions, tot ell confeccionat ab formas modernas.
 NOVETATS EN CALSAT DE SENYORA PER LA PRESENT TEMPORADA
 — PREUS REDUITS —

Imprempta JOSEP TRAYTER
 CERVANTES, 13, FIGUERES
 Perfecció i economia ab impresos comercials i de luxe.

COLMADO COMESTIBLES
 INMENSO Y VARIADO SURTIDO EN TODA CLASE DE LICORES Y VINOS
LA CUBANA
 Pulcritud y esmero en la confección de dulces y pasteles.
 Recomendando el chocolate Angelical vainilla.
 NUEVA, 5 y 7, FIGUERAS

JABÓN ALEGRET
 CASA FUNDADA EN 1795
 FÁBRICA DE JABONES DE TODAS CLASES
 de **Carlos Alegret**
 Despacho: Nueva, 4, FIGUERAS

J. MATAS HORTAL
 NOVEDADES PARA SEÑORA
 Calle Juan Matas, 16. — FIGUERAS

Sastrería La Bandera
 LEED Y OS CONVENCERES: Los precios que rigen en esta casa son casi la mitad de los que os cobran otras sastrerías por estar nosotros inteligenciados con una fábrica de Sabadell que semanalmente nos remite Novedades.
 No olvidéis lo que acabáis de leer, como tampoco que desde esta fecha contamos con aumento de personal en el Taller y un excelente cortador de Barcelona para poder atender á la cada vez más numerosa clientela. Fijaos bien, trajes á mitad de precio

“Daisy”
 Es el matador de moscas más eficaz y económico de todos. pues basta una sola carga para toda la temporada.
 Precio de cada aparato con su carga Ptas. 1'00
 Carga de recambio. 0'75
 VENTAS AL POR MAYOR Y MENOR EN
 Casa A. CRUMOLS É HIJOS, Lasauca, 1, Figueras.

INMENSO SURTIDO PARA LAS TEMPORADAS DE OTOÑO É INVIERNO
 — PRECIOS SIN COMPETENCIA —

Gran Farmacia y Perfumeria “LA CRUZ ROJA”
MIGUEL VIDAL
 (SUCEsor DE JOSÉ MONCANUT) — Carcel, 10, é Ingenieros, 11. — FIGUERAS
 Depósito de Especialidades Nacionales y Extranjeras — Aguas Minerales, Sueros y Vacunas —
 SERVICIO FARMACÉUTICO DE PRIMER ORDEN